

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології

Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
для науковців, викладачів, учителів, здобувачів
вищої освіти

18 травня 2022 року

<i>Васильєва Марина, Холодняк Олена</i> Methods of Teaching English to Senior Learners.....	39
<i>Глотова Олена, Лазаренко Тетяна</i> Використання контекстного навчання для формування професійної компетентності майбутніх перекладачів.....	41
<i>Діхтяр Катерина, Єгорова Олена</i> Використання засобів наочності при навчанні англійської мови в умовах дистанційної освіти.....	45
<i>Єфремова Наталія, Одарчук Наталія</i> Особливості викладання навчальної дисципліни «Теоретичний курс другої іноземної мови» в закладах вищої освіти.	47
<i>Істоміна Раїса</i> Teaching in Challenging Circumstances.....	49
<i>Калініченко Тетяна</i> Підходи до вивчення іноземних мов.....	52
<i>Колісник Вікторія</i> Виконання творчих завдань з іноземної мови майбутніми інженерами-програмістами.....	55
<i>Кучеренко Ірина</i> Методи мотивації навчання мови: шляхи реалізації.....	57
<i>Лемб'юк Сніжана</i> «Педагогіка помилок» у навчанні французької мови як першої або другої іноземної.....	59
<i>Мартинюк Анна</i> Формування позитивної мотивації до навчання в умовах воєнного стану.....	61
<i>Миколаєнко Юлія, Халимон Ірина</i> Використання інтерактивних технологій навчання від витоків до сучасності.....	63
<i>Муляр Ірина</i> Вивчення займенника на уроках української мови як іноземної.....	66

- Durlak, J.A, Weissberg, R.P, Taylor, R.D., & Schellinger, K.P. An Update on Social and Emotional Learning Outcomes Research. *Phi Delta Kappan. Professional journal for educators*. Retrieved from https://dpi.wi.gov/sites/default/files/imce/sspw/pdf/Mahoney-Durlak-Weissberg_PDK.pdf
- Germeroth, C., & Day-Hess, C. (2013). *Self-Regulated Learning for Academic Success: How do I help students manage their thoughts, behaviors, and emotions?* Alexandria, VA USA: ASCD. Retrieved from <https://www.amazon.com/Self-Regulated-Learning-Academic-Success-behaviors-ebook/dp/B00HNXTD2S>
- Greater Good Magazine: Science-based Insights for a Meaningful Life. (2022). [Official site of Berkeley University of California]. Retrieved from <https://greatergood.berkeley.edu/topic/empathy/definition>.
- Gueldner, B., Feuerborn, L. & Merrell, K. *Social and Emotional Learning in the Classroom*. Guilford Press. Retrieved from <https://www.guilford.com/books/Social-and-Emotional-Learning-in-the-Classroom/Gueldner-Feuerborn-Merrell/9781462544011>
- Johns, B., Heise, D., Hunter, A. (2020). *Working with Students Who Have Anxiety. Creative Connections and Practical Strategies*. Routledge. Retrieved from <https://www.routledge.com/Working-with-Students-Who-Have-Anxiety-Creative-Connections-and-Practical/Johns-Heise-Hunter/p/book/9780367138684>
- Mulvahill, E. (2021). 26 Simple Ways to Integrate Social-Emotional Learning Throughout the Day. *We are teachers*. Retrieved from <https://www.weareteachers.com/21-simple-ways-to-integrate-social-emotional-learning-throughout-the-day/>
- Nikolaeva, S., Solovey, M. (2001). *Curriculum for English Language Development in Universities and Institutes Draft 2*. Київ: Ленвіт.
- Steiner, C. (1997). *Achieving Emotional Literacy*. London: Bloomsbury Publishing.

ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Тетяна Калініченко

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Україна

Підхід до навчання – це є базисна категорія методики, яка визначає стратегію навчання мові і вибір методу навчання, що реалізує таку стратегію; являє собою точку зору на сутність предмета, якому треба навчати (McGraw & Yoshimoto, 2009). Підхід до навчання є загальною методологічною основою дослідження в конкретній галузі знань. Методи навчання реалізують той чи інший підхід, будучи, таким чином, тактичною моделлю процесу навчання. Згідно думці авторів у методиці викладання іноземних мов не існує єдиної класифікації підходів до навчання. Ми вважаємо, що в нашій роботі доречно зосередити увагу на порівняльній характеристиці підходів до навчання

іноземних мов. Також, в дослідженні ми порівнюємо відмінності, які можна простежити в одному і тому ж підході, але коли він застосовується у різних методиках викладання іноземних мов.

Існує чотири загальних підходи до навчання іноземних мов, що визначаються з позиції психології оволодіння мовою: 1) біхевіористський підхід (оволодіння мовою шляхом утворення мовних автоматизмів у відповідь на запропоновані стимули); 2) індуктивно-свідомий підхід (оволодіння мовою шляхом спостереження за мовними зразками; в процесі такого спостереження засвоюються мовні правила і способи їх вживання в мові); 3) пізнавальний (когнітивний) підхід (свідоме оволодіння мовою в послідовності від знань у вигляді правил та інструкцій до мовних навичок та вмінь на основі засвоєних знань); 4) інтегрований підхід (передбачається органічне з'єднання свідомих і підсвідомих компонентів у процесі навчання, що сприяє паралельному оволодінню знаннями і мовними навичками й уміннями) (Ciuq & Grusa, 2017). На нашу думку, чотири підходи є основними та привалюють як у вітчизняних так і в зарубіжних методиках викладання іноземних мов.

Виділяють також класифікацію підходів до навчання з позиції об'єкта навчання: спрямованість навчання на оволодіння мовою (мовний підхід), мовленням (мовленнєвий підхід), мовленнєвою діяльністю (мовленнєводіяльнісний або комунікативно-діяльнісний підхід) (Rosen, 2010). Останній підхід, для якого характерний акцент у навчанні на мовленнєву діяльність і оволодіння мовою як засобом спілкування, вважається оптимальним і розглядається в якості теоретичної бази побудови сучасної системи навчання нерідній мові. Ми вважаємо, що усна та писемна мовленнєва діяльність є найголовнішою компетенцією при засвоєнні іноземних мов. Саме вона є об'єктом вивчення у нашій роботі.

Розглянемо діяльнісний підхід навчанню мовленню. Людина це є тварина, що відрізняється від інших тварин тільки типом поведінки, яку він проявляє; мовлення – це дія, тобто поведінка; мова – навички, які при закритих губах – думання. Те, що психологи називають думкою, не що інше, як думання про себе.

В одних випадках мовлення – це певна діяльність людини як самий процес спілкування, що здійснюється засобами мови. В інших випадках мовленням називають те, що є кінцевим результатом цього процесу.

Одну з теорій навчання іноземним мовам можна назвати аудіолінгвальною теорією навичок, а іншу когнітивною теорією свідомого оволодіння кодом. Аудіолінгвальна теорія навичок, що є більш-менш «офіційною» теорією руху за реформу навчання іноземних мов у Сполучених Штатах, включає наступні принципові положення: а) оскільки мовлення первинне, а письмо вторинне, набуття навичок має відбуватися насамперед як навчання реакціям розрізнення в аудіюванні і мовленнєвим реакціям; б) навички повинні бути в максимальній мірі автоматизовані настільки, щоб вони здійснювалися без участі свідомості; в) автоматизація навичок відбувається головним чином за допомогою тренування, шляхом повторення (McGraw &

Yoshimoto, 2009).

Роботи Е. Торндайка, асоціативні по суті і біхевіористичні за методом і підходом, мали значний вплив на методіку викладання іноземних мов особливо в США, і багато в чому визначили зрушення акценту з одного об'єкта навчання мови як системи на мовленнєву дію, мовленнєву практику (Rosen, 2010).

Можливо запропонувати шлях визначення нового об'єкта навчання – мовленнєвої іншомовної діяльності. Цей шлях намічає новий «діяльнісний підхід» до навчання іноземних мов та лежить на основі методологічного принципу єдності свідомості та діяльності. Цей підхід більш повно відображає складність і специфіку процесу навчання іноземної мови і в той же час дозволяє відкрити невідомі раніше сторони мовленнєвої діяльності.

Нова задача навчання діяльності говоріння, слухання, читання, письма іноземною мовою (замість навчання системі іноземної мови за допомогою говоріння, слухання і т. д.) викликає необхідність попереднього психологічного аналізу самої мовленнєвої діяльності та особливостей її реалізації засобами іноземної мови. При цьому насамперед необхідно чітко співвіднести поняття «мова» – «мовлення» – «мовленнєва діяльність». Одна з найважливіших задач навчання іноземної мови передбачає формування в учнів мотиваційно-потребносного плану діяльності, тобто, необхідно організувати навчання говорінню іноземній мові так, щоб учень відчував при цьому задоволення комунікативної та пізнавальної потреби. Ми повністю підтримаємо таку точку зору та вважаємо, що навчання говорінню на іноземній мові неможливо без чіткої організації процесу навчання.

Де Соссюр, розвиваючи думку про неоднорідність «мови» в широкому сенсі слова, говорив про мову (*langage*) в цьому сенсі як про мовленнєву, глобальну діяльність колективу, що говорить і окремого індивіда і про мову (*langue*) як знакову систему. *Langage* – мовленнєва діяльність (для окремого індивіда) означає те спільне, що включає в себе й інші явища – мовленнєву здатність і мову як систему (соціальну, конвенціональну норму). Обидва ці прояви мовленнєвої діяльності реалізуються в мовленні (*parole*) (Cuq & Gruca, 2017).

Список використаних джерел

- Cuq, J.-P., & Gruca, I. (2017). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Grenoble: Presses universitaires de Grenoble, (4e éd. Actualisée).
- McGraw, I., & Yoshimoto, S. (2009, October). Speech-enabled card games for incidental vocabulary acquisition in a foreign language. *Speech Communication*, 51(10), 1006–1023.
- Rosen, É., (2010). *Le point sur le Cadre européen commun de référence pour les langues*. Paris: CLE international.